

ARNOBII

DISPUTATIONVM

ADVERSVS GENTES

LIBRI SEPTEM.

M. Minucij Felicis Octavius.

*Editio noua, ad editionem Romanam expressa;
quibusdam tamen in locis e ms. Reg.
aucta & emendata.*

DESIDERII HERALDI *authoris iam
nati.*
AD ARNOBII LIBROS VII

Animaduersiones, & Castigationes. *cum expurgat.
permissis.*

PARISIIS,

Apud MARCVM ORRY, via Iacobæ
ad insigne Leonis salientis.

M. DCV.

CVM PRIVILEGIO.

A M P L I S S I M O

V I R O D. L V D O V I C O

S E R V I N O Sacri Consistorij Con-
siliario, & in supremo Senatu Pa-
risiensi A D V O C A T O R E G I O,

D E S I D E R I V S H E R A L D V S

S. D.

IRATVS sum sepius;
Vir Amplissime, qui
factum fuerit, ut
cum erudito hoc se-
culo tot tantaque
ingenia in humanioribus literis,
quas precedentium seculorum
barbaries oppresserat, instauran-
dis & restituendis sudauerint,

ã ij

ARNOBII
DISPUTATIONVM
ADVERSVS GENTES

LIBER PRIMVS.

QUONIAM comperi nonnullos, qui se plurimum sapere suis persuasionibus credunt, insanire, bacchari, & velut quiddam promptum ex oraculo dicere: postquam esse in mundo Christiana gens cœpit, terrarum orbem periisse, multiformibus malis affectum esse genus humanum; ipsos etiam cœlites derelictis curis solemnibus, quibus quondam solebant inuisere res nostras, terrarum ab regionibus exterminatos: statui pro captu ac mediocritate sermonis contraire inuidiæ, & calumniosas dissolvere criminationes: ne aut illi sibi videantur, popularia dum verba depromunt, magnum aliquid dicere; aut, si nos talibus continuerimus ablitibus, obtinuisse se causam putent, victam sui vitio; non assertorum silentio destitutam.

M. MINVCII
FELICIS OCTAVIVS.

COGITANTI mihi, & cum
animo meo Octavij boni
& fidelissimi contuberna-
lis memoriam recensenti,
tanta dulcedo & affectio
hominis inhæsit, vt ipse
quodammodo mihi videret
in præterita redire, non ea
quæ iam transacta & decursa sunt recordatione
reuocare. Ita eius contemplatio; quantum sub-
tracta est oculis, tantum pectori meo, ac pæne
intimis sensibus implicata est. Nec immerito
discedens vir eximius & sanctus, immensum sui
desiderium nobis reliquit: vtpote cum & ipse
tanto nostri semper amore flagrauerit, vt & in
ludicris & serijs, pari mecum voluntate con-
cineret: eadem vellet, vel nollet: crederes vnâ
mentem in duobus fuisse diuisam. Sic solus in
amoribus conscius ipse, socius in erroribus: &
cum discussa caligine de tenebrarum profundo
in lucem sapientiæ & veritatis emergerem, non
respuit comitem, sed quod est gloriosius præcu-

DESIDERII
HERALDI
AD ARNOBII
LIBRUM PRIMVM

Animaduersiones, & castigationes.

SVMMA LIBRI

FXISTIMABANT nationes
mala omnia, quaecunque ac-
cidebat, Christianorum odio
a Dijs. immitti, & hoc no-
mine exterminandos illos,
& mortalium ceterorum
cetera submouendos. Odi-
tur ab opinione illa Arnobius; & vanissimam il-
lam querelam statim initio huius operis oppu-
gnat: Hinc datur ad sequentem disputationem
transitus. Confutat igitur primum, quod illi pro
certissimo identidem inculcabant, moles illas
malorum quibus mortalitas premebatur, man-